

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre . . . 3 korona.
 Egészévre 12 "
 Vidékre Negyedévre . . . 5 "
 Egészévre 20 "

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Gyula

Kiadó laptulajdonos:

László József.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.

ROSTA.

Szeged városának két ellenzéki képviselője van és a városi közgyűlése mégis Tisza István és kormánya mellett nyilatkozott. Viszont Kecskemét városának mind a két követe kormánypárti és a városi közgyűlés ennek dacára az új házszabályok és a miniszterelnök akciója ellen tüntetett.

Ebből a két példából is látható, hogy a politikai pártkeretek erősen meglazultak és oly ellentétes áramlatok hullámanak az országban, a melyekre 1867 óta még nem volt példa.

Mi ebből a tanulság? Az, hogy az egészséges, tisztító viharokat föl kell használni a közélet újjáalakítására. Más erkölcsök, más szellem, a nemzeti munka megbecsülése, új irányok a politikai feladatok megoldásában, a komoly hazafiak lelkes együttműködése: ezek azok a nemesebb magvak, melyeknek most ki kell kelni, hogy a haza javára, a nemzeti állam erős kiépítésére az apostoli munka mielőbb a parlamenti rend teljes helyreállításával megkezdődhessék.

* * *

A szövetkezett ellenzék roppant erős lehet és egysége, összetartása valóban amily megdöbbentő, épp oly megdönthetetlen!

Ime néhány ragyogó példa erről a kilencedik világesodáról.

A Kossuth-párt és a néppárt már arra is szövetkezett, hogy felosztja egymás közt a kerületeket.

A hol a 48-párt nagyobb, ott a néppárt is a Kossuth jelöltjére szavaz. És viszont a 48-asok leszavaznak a néppártira, a hol ennek van kilátása a győzelemre. De mindaketten elveik érintetlen fentartásával! Ugy-e gyönyörű elvek lehetnek ezek?

A 21-es vezérbizottság legelső nagyfontosságú ülésén összesen heten jelentek meg. A többi levélben mentegőzött.

A szövetség annyira biztosan áll a maga lábán, hogy mindenütt az a jelszó: meg kell nyerni a segédhadakat, a szociálistákat, mert azok igazán sokkal többen vannak és összetartanak.

* * *

Nincs a teremtésben vesztes, csak én! Ezt sirja most bele a világba cicabajszu vitéz Bánffy Dezső, a ki mindenütt jelen van: de mégsincs sehol.

A nemes bárót ugyanis az a mulatságos tragikum sújtotta, hogy az ellenzéki vezérbizottságba majdnem elfelejtették beválasztani. Azóta pedig napról-napra hívják a vidékre, hogy menjen le szavalni. De egyszerre mindig 4-5 helyre szól a meghívás. Mivel azonban ennyi felé nem tépheti ma-

gát szét, — a báró ur követi a bölcs példáját, egyik helyre se megy el, hanem behúzódik bimbóutcai magányába.

Párturalom.

Keserves igyekezettel hajszolunk föl minden szót, mely az agitatórius zsvajgás közepette komoly argumentumképp jöhet számba. Mert az ellentett álláspontot sem tartjuk annyira abszurdnak, hogy csupa éretlen és rosszhiszemű ember foglalhatná csak el. A kik komoly okok alapján is juthatnak arra az eredményre, melyre az agitátorok eleve helyezkedtek s csak utólag facsarják agyukat: ugyan mivel is argumentálhatnánk?

Mint pszichológiai magyarázata az obstrukciónak nagyon plauzibilis a szabadelvűpárt állandó uralmára való rámutatás. Az ellenzék el van keseredve, mert el van zárva előle a kilátás, hogy mint más parlamentekben, valaha többségre tevén szert, elvei mellett pozitív munkát is kifejtessen. Az egyik kormány megy, a másik jön s mindig ugyanaz az egy párt van mögötte, s az ellenzék reménytelenül, győzelem után is ott van, a hol volt. Mi más marad hátra számára, ha normális érvényesülésre sohasem számíthat, mint hogy ráveti magát az abnormális érvényesülés eszközére, az obstrukcióra? S csak természetesen, hogy ha végképpen jelentéktelenné válni nem akar, akkor ezt az egyetlen eszközt, hogy törekvéseinek érvényt szerezzen, ki nem bocsátja kezéből?

Elhagyjuk ez okoskodásból a ráfogásokat, a személyeskedéseket, a megalázó imputálásokat, melyekkel a szabadelvűpárt állandó kormányzását illetik. Ez már nem komoly beszéd, ha ezeket számbavennők, nem tulajdoníthatnók a vázolt okoskodásnak azt a súlyt, melyet tulajdonítani akarunk. Csakugyan, Tisza Kálmán megalapította a szabadelvűpártot és Tisza István háta mögött még mindig ugyanaz a párt áll és képviseli a többséget. S közben is, a legkülönbözőbb természetű kormányválságokon keresztül is ez a párt maradt meg többségnek, néha azon az alapon, a melyen az előző kormány bukott, néha azon, a melyen az előző kormányt megbuktatták. Lelépő kormányférfiaink is mind — az egy Bánffy kivételével — ott maradtak a többségi pártban és szolgálták azt a politikát, a melyet maguk nem csináltak. Parlamenti váltógazdaság nem volt és nincs is és a szabadelvűpárt állandó kormánypárti-

sága csakugyan olyan színezetű, mintha a kormányalakító hivatottságot monopolizálná.

De hát éppen ezen fordul meg e körülmény mérlegelése, hogy a monopolizálásnak csak a színezete van meg, lényegében és valójában, az egy párt uralom nem kiváltság, hanem kényszerűség, mivel ha mind a mai napig bármikor megünná ezt a szerepét és át akarná adni másnak, nem volna ellenzék, melyre a kormányfeladatokat bízhatná. Tán a függetlenségi párt vállalta volna Tisza Kálmán fölváltását? Nem mi, ők maguk mondták és hangsúlyozták, hogy politikájuk egy távolabbi jövőnek az előkészítő munkája. De ez az előkészítő munka nem pótolja a folyó szükségletek munkáját s nem képzeltető nagyobb konsternáció, mint lett volna a függetlenségi párton bármikor a lefolyt harminchétf év alatt, ha a választásokon netalán többségük támadt volna.

Apponyi kicsi töredéke lett volna a fölváltó párt? Legnagyobb népszerűsége idejében sem állhatott volna a saját lábán s végesvéig a politikája egyre kereste a kormányképességgel való ellentétet, mert ebben találta meg népszerűségét. Mindig olyan követelésekkel állott elő, melyek teljesíthetetlenek voltak s mikor a gyakorlatiságra megértek, előbb program eltulajdonításról panaszkodtak s aztán ellene fordultak a tulajdon követelésüknek, mert most már megint egy évtizeddel előre rugtattak, csak hogy a gyakorlati politika talaján meg ne vessék lábukat.

Ha tehát baj a szabadelvű uralom kizárólagossága, az okát ne keressék e párt önzésében, mert elvégre is mennél elvtelenebbnek mondják annak tagjait, annál közönyösebb volna rájuk nézve, hogy a szabadelvű, vagy más kormánypárt tagjai, hanem megtalálják az ellenzéki pártok mulasztásában, melyek sohasem fejlesztették programjukot azon a praktikus politikai alapon, mely őket gyakorlati alkotómunkára képessé tette volna. A hol ilyen parlamenti váltógazdaság van, ott nem azért váltja föl egyik iráná a másikat, mert az egyik nem ragaszkodik göresösen a hatalomhoz, hanem mert van másik is, mely fölválthatja. Az angol pártok váltakozása, a francia töredékek más-más hatalmi csoportosulása azért olyan gyakori s egyben azért jár vele minden kabinetváltozással, mert a politikai irányzatok mind gyakorlatiak s az átmenet az egyikből a másikba nem jelent

nagyobb rázkódást. Akár whigek, akár toryk vannak többségben, Nagy-Britannia megmarad a maga mívoltában s a rendszerváltozás csak azokra a kérdésekre hat ki, melyek abban az időben aktuálisak, s az egyik így, a másik amúgy, de mind a ketten ugyanezeket a feladatokat oldják meg, s mikor más kérdések ismét más felfogást követelnek meg, megint csak itt van az a párt, mely e követelményeknek jobban tud megfelelni, mint amaz.

Nálunk azonban az ellenzék egyes tagadása a kormánypolitikának. Jól értsük meg: nem az uralkodó kormánypolitikának, hanem egyáltalán minden kormánypolitikának. Ők nem másképp csinálnának valamit, hanem mást csinálnának. Egy párturalmi változás nálunk — legalább a vallott programok szerint — azt jelentené, hogy közjogi, közgazdasági és kulturális téren a mai alakulásból kő kövön nem maradna. A nemzeti politika, a hogy az ellenzéki programokon füst, semmiféle folytonossági alapot el nem ismer, az ő hitvallásuk következménye a gyökeres felforgatás volna, nem pedig a másképp való folytatás.

Hiszen tessék csak most egy pillantást vetni aszövetkezett ellenzékre. Miben tudnak találkozni? A személyi gyűlöletben s az ellenzék hatalmi érdekének általánoságában. Ha ma a szabadelvűpártnak eszébe jutna: én már eleget dolgoztam s odaát az urak most már szép számban és egyetértésben együtt vannak, hadd alakítsanak hát kormányt, — ugyan mihez fogna a kormányfeladatokkal megbízott ellenzék? Vagy az elveit vetné sutba s akkor besapták a várakozást, vagy a feladatokat vetné sutba és gyakorolná a pusztá hatalmat, a hogy a gyermek játszik a kezébe adott szerszámmal. A legvalószínűbb azonban, hogy rögtön összema-

rakodnának, töredékekre hullanának, s a megrokkant szabadelvűpárt akarva, akaratlan, kénytelen volna ismét a hatalomhoz ragaszkodni.

Ez az érv tehát, bármily súlyosnak látszik, visszafelé sül el. Az ellenzéki pártoknak nevelniök kellene magukat kormányképessegre, nem pedig topogó türelmetlenséggel az obstrukció szurrogátumához ragaszkodni, mely megkíméli őket nagy fáradságtól és komoly politikai kitérítéstől. Lehetetlen volna a szabadelvű állandó párturalom, ha nem volna kényszerű. S az ellenzék Tisza Kálmán alatt és Tisza Kálmán után mindig csak kellemetlenkedni akart, de komoly kötelességeit éppen önmaga iránt csak megszegte. Nagyon kényelmes kifogás volt, hogy a kormány presziója nyugtázza le a nemzet szabadságát, a rossz választási törvény állandósítja a szabadelvűpárt uralmát. Látthatták akárhányszor, hogy a kormány presziója gyöngébb volt az övéknél és a fejelembe vert szabadelvűpárt bomladott és leolvadt majdnem minoritásra. A mi ismét egyesítette és a hatalmat ismét az ő kezébe tette, a megismerés volt, hogy nincs, a ki utána következhetné. Ha valóban olyan életszükség a parlamenti váltógazdaság, ugye párt uralom megtörésének sokkal hathatóbb módja az ellenzéki pártok nevelése és fejlesztése gyakorlati politikára, mint a megrontásra törekvés mérges nyilakkal, faltörő kosokkal, botránnyal és obstrukcióval.

Széll Kálmán nyílt levele.

— nov. 25.

Ma este jelent meg Széll Kálmán nyílt levele, melyet szt. gotthardi választóihoz intézett. Levelében kijelenti, hogy a 28-iki események kényszerítik ama fájdalmas elhatározásra, hogy

mandátumáról lemondjon. A házszabályoknak gyökeres reformját elkerülhetetlennek tartja, minden erre vezető törvényes uton az akciót kész lett volna támogatni. De azon az esti ülésen a törvény szándékos megsértése történt, minek következményeit levonta. Nagyon sajnálja, hogy az ellenzék a kormány által ajánlott bizottság kiküldését elutasította, mert ezzel adta az első lökést a bekövetkezett sajnálatos eseményeknek. Azzal végzi levelét, hogy a történetek folytán előállott politikai keretbe elveit és jogérzetét nem tudja beleilleszteni, lelkiismeretére hallgat és leteszi mandátumát.

Miniszterek utazása.

nov. 25.

Ezen a címen egy budapesti krajcáros újság nyomán, melynek szava hihetőségéhez nagyon sok szó fér — bejárta a vidéki sajtót is az a hír, hogy gróf Tisza miniszterelnök, Dobieczy Sándor támogatása céljából Debrecenbe jön. Midőn illetékes helyről nyert értesülésünk alapján ezen légből kapott hírlapi kaecát megcáfoljuk, megjegyzük, hogy Dobieczy Sándornak, akit Debrecen város szabadelvű pártja a legnagyobb szeretettel vesz körül, nincs szüksége itt a miniszterelnök támogatására és viszont a miniszterelnöknek sem kell reklám az ő politikájához, mely maga az önzetlen hazafiság.

Politikai mozaikok.

Tisza István gróf miniszterelnök ismeri a magyar népet, szíve, gondolkodása mintha annak a józan, meg nem tántorítható vidéki magyar érzéseinek, eszejárásának volna a gyűjtőlenesége. Beszélhet annak a nyakas szélsőbali polgárnak Apponyi gróf, Molnár apát a koalícióról, azt ugyan el nem viszi a függetlenségi zászló alól. És ha a hódmezővásárhelyi, vagy kunsági magyart be talál-

Kötözködés.

Irtá: Zöldi Márton.

Fuvaros Péter és Szarka István mesyés szomszédok voltak. Néha szépen megérték egymással, néha háborúságba keveredtek. Becsülték egymást, de nem sokra. Fuvaros Péter azt hánytorgatta, hogy Szarka István fifikus, Szarka István azt kifogásolta Fuvaros Péteren, hogy hibás az eszejárása. Házi és mezei munkánál egyik a másiknak készséggel állott segítségére. Mig a munka tartott, a barátság is állott. Azontul, ha alkalom került, leszólták egymást.

Igy tartott ez évekig. Egyszer ugy került a sor, hogy együtt kellett bemenniök a városba valami porciós dologban. Aszályos esztendő volt s mind a két szomszéd nagyon híján volt a pénzmagnak. A kedvük is ahhoz képest formálódott.

Fuvaros Péter házsártos hangon beszélt az állapotról, a mint az országuton egymás mellett bandukoltak. Szidta a miatyánkját annak a kötözni való gazembernek, a ki az adót kitanálta.

— Ha a' nem lenne — mondotta — kutyabajom lenne, járhatnék a dolgom után békességgel.

Szarka Istvánnak se volt kedvező véleménye az adóintézményről általában, de rezerváltabban nyilatkozott.

— Annak is lenni kell, — mondotta — különben felvetné az urakat a pénz.

— Bánom is én az urakat — duruzsolt Fuvaros Péter.

A beszéd másra terelődött, aztán ujfent

a pénzre. Erre a témára mindig visszatérnek az emberek.

— Nem kívánok én egyebet, — mondotta. Fuvaros Péter — mint hogy egy bugyilárist találnék tele pénzzel az országuton.

— A' jó lenne — hagyta helyben Szarka István.

— Egyszerre kirántana a bajból — folytatta Fuvaros Péter — egyszerre.

— Bizony nagyot lóditana rajtunk — toldotta a szót Szarka István.

— Rajtunk? — kérdezte Fuvaros Péter görbe szemmel.

— Csakis — igenelte Szarka István.

— Dejszen — mondotta Fuvaros Péter — ha én találnám a bugyilárist, nem adnék abból egy fityínget se másnak.

— Nem-e?

— Nem én.

— Ugyan!

— Ugyan ám.

Szarka István rövid szünet után ujra felvetette a kérdést:

— De ha együtt találnánk?

— Hát felvenném s hazavinném — mondotta Fuvaros Péter.

— Ugy tenne?

— Ugy.

— Hát az nem igazság — mondotta Szarka István.

— Bánom is én az igazságot — hetykélkedett Fuvaros Péter.

Ez a beszéd felforraltta Szarka István véréit. Megleckéztette Fuvaros Pétert.

— Nem igaz ember kigyelmed. A fajtája se jó. A fő az igazság. Ez tudhatná.

— Tudja a fene. Nekem a pénz kell. kigyelmed meg kapkodhat az igazság után.

Ebből nagy szóváltás kerekedett. A két mesyés szomszéd csunyául leszólták egymást. Még a nagyapjuk bűnével is eldühöztek. A mi rosszat egymásra tudtak, a mit a falusi pletyka éveken át hangyaszorgalommal összehordott, azt elreccitáltak hűségesen. De egyebet is tettek. Ott az országuton összemarakodtak. Csunyául helyben hagyták egymást. Mikor a hempergésből fel-tápáskodtak, mind a kettőnek esurgott az orra vére. A fejük is be volt ütve nem egy helyen.

Morogva, szitkozódva folytatták az utat. Fenyegették egymást keményen:

— Majd megtanítom én kigyelmedet keztyübe dudálni.

— Megemlegeti még ezt kigyelmed, fogadom!

A városba érve, első dolguk volt elmenni a doktorhoz visum repertum-ért. A doktor adott mind a kettőnek. Volt bőven mire adni.

A visum repertum-mal, ugy a hogy jöttek, elmentek a szolgabíróhoz egymást bepanaszolni. Fuvaros Péter kezdte:

— Könyörgöm, tekintetes szolgabíró ur, ez az ember majd letépte a fületem, a feje-met is beverte. Itt az irás rula. A doktor irta egy pengőért.

Letette a visum repertum-ot a szolgabíró asztalára. Szarka István hasonlóképp

ták volna ültetni a képviselőházba, nézze végig, mit művel a baloldalon az ő nagyságos képviselő uruk, bizony maga gyürkőzött volna neki, hogy a nagyságos urat a nemzet tanácskozásterméből kivezélje.

A görög mitológiából ismerjük már az esetet. Valahányszor Herkules a sokfejű kígyószörnyetegnél levágta a fejét, tíz új nőtt a helyébe. Az ellenzéki sajtó nagyrésztének hazudozásai és rágalmai ilyen mesebeli szörnyetegek. Hiába írják a legilletékesebb forrásból eredő leghatározottabb cáfolatokkal, újból meg újból kibujnak a rosszhiszeműségből és a vad tulusban tetszelgő fantáziákból. Nincs mentség tőlük, mert ha százszor megcáfoljuk őket, százegyedszer újabb verziók alattomos formájában visszasettenkednek.

A szociálisták magatartásáról hamar kiderült, hogy épen nem olyan, mint a hogy az ellenzék hirdette. Tudvalevőleg határozottan visszautasították az ellenzéknek azt a kérését, hogy párhiveik segítségükre legyenek.

Pikáns előzménye van ennek, a melyet azonban az obstrukciós orgánumok nem nagyon sietnek közreadni.

Az ellenzék tegnapi értekezletére meghívták Bokányi Dezsőt is, a szociálisták vezérét.

— Ön Bartha Miklós, minket *hazútlan bitangoknak* nevezett.

— Ön, Ugron Gábor, minket képtelennek mondott arra, hogy valaha *politikai jogokban* részesüljünk.

— Ön, Kaas Ivor, engemet és a pártvezetőséget a *leggyalázatosabb módon meg-rágalmazott*.

— Ön, Vázsonyi Vilmos, ígérete ellenére nem képviseli a mi érdekeinket. Ennélfogva *önök ne számítsanak a mi támogatásunkra*.

A politikai helyzetről szóló események sorából érthető szenzációval emelkedett ki

az a leleplezés, amelyben Bánffy tegnap részesült a politikai tekintetű N. Fr. Pr. és több félhivatalos részéről.

Mint ösmeretes, nyilvánosságra került, hogy Bánffy az 1898-iki obstrukció idején sokkal messzebbmenő törvénysértésre és erőszakra volt elhatározva, mint a minő utó-dai közül bárkinek is valaha eszébe jutott volna.

E leleplezést tartalmazó közlemény mögött még nagyobb politikai szenzáció rejlik, melyről a Magyar Szó mai száma a következőket írja:

Bánffy Dezső báró, a honmentő koalíció egyik vezére, amikor miniszterelnök volt, s a mikor ő ellene folyt az obstrukció, egyszerűen miniszertanácsilag elhatározta az alkotmány teljes fel-függesztését!

Hogy csakugyan ez volt Bánffy terve, az tény; vannak rá bizonyítékok. Sőt mi több, bebizonyítható, hogy a terv már teljesen megérett. Miniszteri tanácskozásokat is folytattak felőle. A tanácskozások jegyzőkönyvei sem pusztulhattak el, ha csak Bánffy meg nem semmisítette őket. Sőt alighanem ott található e jegyzőkönyvek alatt még most is Wlassics Gyula és Darányi Ignác átirása. Hogy a kész tervet akkor végre nem hajtották, az nem Bánffyn múlt. Egyszerűen közbejött Széll békeszerzése, létrejött a paktum és Bánffy — menesztetett.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, nov. 25.

Érdemben nem változott a politikai helyzet ma sem. A mi napok óta történik innen is, tulnan is előkészület csupán a jövőre. Az ellenzék egyedül való vágya a restitúció in integrum, a kormánynak pedig nemesak indoka, hanem határozott akarat, hogy a parlament a nemzet sorsát az új házszabályok alapján intézze.

Az ellenzék a fővárosban tartandó vasszónapi nagy tiltakozó közgyűléstől reméli,

hogy az ország ellenzéki irányban megmozdul, a kormány pedig abban a tudatban cselekszik, hogy ténykedéséhez az ország közvéleményeinek beleegyezését, jóváhagyását már előre megnyerte. Ha az eddig beérkezett üdvözlő táviratokat, átiratokat, határozatokat számításba vesszük, a kormány hatalmas előnyben van. Szóval egyelőre döntő fordulat nem várható és nem változtat a helyzeten csipetnyit sem Széll Kálmán nyílt levele.

Napról-napra olvassuk az ellenzéki lapokban, hogy a Tisza-kabinetben részleges válság tört volna ki a házszabályok revízióján is, hogy Plósz Sándor lemondását adta volna be.

— Ebből egy szó sem igaz — jelentette ki a szabadelpvűpárt egyik legtekintélyesebb tagja. — De aztán lehetetlen is, hogy a kabinetben nézeteltérések merültek volna fel. Az én legjobb tudásom szerint Tisza István gróf akkor, a mikor kormányának alakításához fogott, minden egyes miniszternek előre megmondotta, hogy programjában benne van a házszabályok módosítása is és megmondotta egyszersmind a revízió mértékét is. Minden egyes tagja a kabinetnek ezen az alapon vállalta tárcáját. A mikor pedig a revízió végrehajtására került a sor, a kormányelnök minisztertársai előtt teljesen az utolsó részleteeskéig exponálta tervét és itt megint nem származott nézeteltérés. Ezek tárgyi bizonyítékaim, de tudok lélektani okot is felhozni és talán ez a döntő. Olyan embernek ismerik-e Tiszát, a ki, ha valaki mellőle kiállni akar, az illetőt maradásra kéri? Hisz akkor, a mikor a revízió effektuálásáról volt szó, Tisza István gróf kijelentette, hogy a ki őt bármely okból is támogatni nem akarja, ám távozzék, szabad az útja és anynyira ment, hogy a mikor összeírta, a mágnások ebben a névsorban nem szerepeltek. Tisza István gróf e szerint maga tessékelt ki jó eleve az egész kormánypartot. Tehát az sem áll, hogy Andrásyék kiválása egy

cselekedett. A szolgabíró türelmesen hallgatta őket végig, aztán felvetette a kérdést: — Hát min is különböztek úgy széjjel?

— Az igazságon — mondotta Szarka István.

— A bugyilárison — hangoztatta Fuvaros Péter.

Micsoda bugyilárison? — kérdezte a szolgabíró,

— Hát azon a bugyilárison, a melyiket találni akaródtok volna mind a kettőnknek.

— Hát találtak?

— Dehogy találtunk. Báresak találtunk volna.

A szolgabíró gyanusnak találta az esetet. Nem tudta megérteni, hogy a két atyafi mért is verte egymást véresre. Intett a hajdunak, hogy csukja le őket. Aztán meghagyta a csendbiztosnak, hogy nyomozza ki a két panaszos bőréből a bugyelárist,

A csendbiztos nekilátott a nyomozásnak. Az ilyesmi nem megy simán. Egy-néhány pofon, egy csomó ütleg kijárt mind a kettőnek.

— Mondjátok, ebadták, hová tettétek a bugyelárist? Kivasalom belőletek.

Azok persze nem tudtak semmit előadni. Bizonykodtak, esküdöztek, hogy színét se látták a bugyelárisnak.

Három napig tartott az exekúció. Végre a csendbiztos is elhitte, hogy csak imaginárius bugyelárisról van szó. Leszidta őket istenesen, aztán visszakisértette a szolgabíróhoz.

A szolgabíró letárgyalta a kölcsönös

testi bántalmazás esetét. Bölesen okosan ítél, salamoni mértékkel.

— Egyforma hibás mind a kettő, — mondotta — egyforma büntetés dukál mind a kettőnek: három heti áristom.

— Mind a kettő keveselte a büntetést, noha egyformán sujtotta őket. Fuvaros Péter ki is mondta nyíltan:

— Az ilyen embert egy esztendeig kéne itt tartani.

Szarka István toleránsabbnak mutatkozott:

— Nohát félesztendő dukált volna Fuvaros Péternek.

Az elitáltak egy zárkába kerültek. Hargosan, mérgeesen nézték egymást reggeltől estig. Mikor Fuvaros Péter egyik este panaszkodott, hogy nagyon fáj a megtépett füle, Szarka István csak a vállát vonogatta:

— Ugy kell kigyelmednek, mért nem fért a bőrében.

A rabkoszton emberségesen megosztokodtak, azaz egyformán szidták a ciberelevest

— Fuladna meg tőle a szakácsné.

Lemorzolták a három hetet. Megint együtt mentek hazafelé. Fuvaros Péternek utközben eszébe jutott, hogy meg kellene látogatni az ángyikáját, a ki a csalányosi pusztán lakik, de Szarka István rászólt:

— Mit csavarogna most el? Nem elég időt tarisznyázott el?

Fuvaros Péter el is állott a látogatás szándékától. Sőt abban is engedett Szarka István proпозиójának, hogy betért társával egy utszéli koreszmába

Bort rendeltek. Az első pohár után Fuvaros Péter nyilatkozott:

— Ilyenkor esik csak jól az ital.

Szarka István igent a fejével.

— Bizony, ki vagyunk koplalva.

Aztán folytatták az utat, Ugy mentek egymás mellett, a hogy jöttek. Az esetet egy szóval sem emlegették. Res judicatának vették. Mikor a faluhoz közeledtek, nézték a tehéncsordát. Fuvaros Péteren valami nyugtalanság mutatkozott.

— Nem látom a tehenemet, a Bimbót — mondotta.

Szarka István élesen szemügyre vette a tehéncsordát. Még ernyőt is formált a tenyeréből a szeme elé. Aztán megnyugtatta Fuvaros Pétert.

— Dehogy nem, ott megy a Balázs Lidi tehene mellett.

— Az ám.

Folytatták az utat nyugodt, egyenletes lépésekben. A határban egy dülöuthoz értek. Szarka István letért a dülöutra. Az mintegy száz lépéssel közelebb hozta a házához. Megálltak egy percre. mintha mondani akartak volna valamit. Maguk se tudták mit. Mindazonáltal érezték, hogy szó nélkül nem hagyhatják a dolgot. Fuvaros Péter megtalálta a szót.

— Isten áldja meg.

— Isten áldja.

— Hát csak annyit mondok kigyelmednek, hogy máskor ne kötözködjék velem. Minden jót kívánok!

— Adjon Isten!

pillanatra is meglepte volna a miniszterelnököt.

A mi pedig *Szentiványi Árpádnak* kilépését illeti, hivatkozunk *Szentiványi* kijelentésére, amelyet a szabadelvűpártban tegnap tett és a mely szó szerint így hangzott:

— Eszem ágában sincs a kilépés. De nem is léphetnék ki, mert Tisza előre tudatta velünk tervét és úgy én, valamint társaim nemcsak jóváhagytuk, hanem elősegítettük is.

A szabadelvű párt.

Tegnap *Bánffy Miklós* báró lépett ki a szabadelvűpártból.

Este a pártkörben rendkívül nagy számban egybegyűlt párttagok tudomásul vették a hirt, a mely egyébként már két ízben is megújult péntek óta. — Azután áttértek a mai nap témáira.

*Szentiványi Árpád*ot várta, hívogatta ki nagyon az egyesült ellenzék a szabadelvűpárt kötelékéből.

Két-három nap óta irták az ellenzék szövetkezett sajtóorganumai, hogy kilépett, vagy ki fog lépni.

Ma este éppen erről volt szó a klubban mikor *Szentiványi Árpád* belépett a társalgóba.

— Eszem ágában sincs kilépni — szólott — s valóban érdekes volna megtudni, ki az, a ki ezt az ostoba híreszteléseket szárnyra bocsátotta.

Szóba került a biharmegyei szabadelvű párt hétfői gyűlése is és pedig annak a hírnek a kapesán, hogy a gyűlésre a kormányelnök is Nagyváradra utazik. A miniszterelnöknek erre az utjára vonatkozólag azonban még végleges megállapodás nem történt.

A pártkörben a kormány tagjai közül *Tisza István* gróf miniszterelnök, *Plósz Sándor*, *Hieronymy Károly*, *Nyiri Sándor* és *Berzeviczy Albert* miniszterek időztek főn hosszabb ideig, közben azonban a Deák-szobába visszavonulva töltöttek egy negyed-órát.

Egyház és iskola.

— **Tanácsbíró választás.** A tiszántúli református egyházkerület egyik megüresedett tanácsbíróiszék betöltése iránt megejtette a szavazást, de a legtöbb szavazatot kapott két jelöltnek, *Mezőssy Béla* orsz. képviselőnek és *Padrah Sádor* hajduszoboszlói kir. közjegyzőnek abszolút többsége nem volt. A két jelölt közt pótválasztást rendelt el a püspök. A beérkezett szavazatokat ma délután bontják fel a püspöki hivatalban.

Napi hírek.

— **A király Budapesten.** Ő felsége e hó 28-án reggel 6 óra 5 perckor rendes kíséretével külön udvari vonaton a fővárosba érkezik *Gödöllőről* s délelőtt 10 órakor legfelsőbb kihallgatást ad. A felség még aznap délután 5 órakor kíséretével visszautazik *Gödöllőre*.

— **Politika a közgyűlésen.** A december 1-én megtartandó közgyűlésen a városnak nagyon sok fontos ügye kerül tárgyalásra, melynél feltétlenül szükség van a kormány pártfogására. A város érdekeivel merőben ellentétes munkát végez az ellenzék akkor, ha politikát visz be a közgyűlés tárgyalásaiba. Nagyon fontos a városra nézve a csatornázás, vízvezeték, pénzügyi helyzet és az egyetem kérdése. Mindezeknél a dolgoknál a város közönségének számítani kell a kormány pártfogására. Épen ezért kerülni kellene a politizálást, nehogy a kormány jóindulatát elveszítsék.

— **A főiskolai ifjuság gyűlése.** A főiskola ifjusága az akadémia igazgatójához avval a kéréssel fordult, hogy engedje meg nekik, hogy gyűlést tarthassanak avval a céllal, hogy a szövetkezett ellenzékét üdvözölhesse. *Dr. Ozory István* igazgató kijelentette, hogy tarthatnak, de semmiféle politikai mozgalmat a főiskola falain belül nem engedélyezhet. A diákság ezután a polgármesternél jelentette be szándékát, ki a gyűlés megtartását engedélyezte. A korona vendéglőben tartott gyűlésen meg is jelent tegnap délután, mint egy 80—100 főből álló csoport *Kövér Árpád* senior vezetése alatt. A senior felolvasta *Kossuth Ferenc*hez intézett üdvözlő távirat szövegét, melyet a gyűlés elfogadott. A főiskola ifjusága komolyan és méltóságteljesen viselkedett, csupán a többnyire jogászokból álló csoport rendezett egy kis tüntetést. A theologusok legnagyobb része távol tartotta magát a gyűléstől. Mikor a senior távozásra szólította fel a megjelenteket, azok a *Kossuth* nótát énekelve a Szabadságszobor elé vonultak, ahol teljes rendben szétoszlottak.

— **Letartóztatott kereskedő.** Megírtuk a mult napokban, *Löwy Jenő* vámospécsi kereskedő esetét, aki két napos feleségét nászutja alatt *Bécsben* elhagyta és annak hozományával megszökött. *Hoffmann* vizsgálóbíró megkeresésére a brémai rendőrség elfogta ugyan *Löwy*t, de még a kiadástási eljárás megindítása előtt szabadon bocsátotta. Minthogy *Debrecenben* is voltak elintézetlen ügyei, tegnap d. u. ideérkezett és sorba felkereste hitelezőit, ki akarván őket elégiteni. *Dr. Farkas Ignác*, *Löwyne Veisz Amália* jogi képviselője értesítést szerzett *Löwy* itt létéről, azonnal intézkedett letartóztatása iránt. Minthogy *Löwy* ellen *Lindenfeld Jenő*, *Aszódi Mór* és *Lusztig Károly* debreceni nagykereskedők is tettek feljelentést, ez könnyen sikerült is. *Löwy* épen *Aszódi Mór* Dégenfeld-téri üzletében tartózkodott, amikor *Mile Pál* rendőrfogalmazó oda belépett és az ügyészség megkeresésére letartóztatta. *Löwy*t azonnal az ügyészség fogházába szállították, mert a vizsgálóbíró elrendelte ellene az előzetes letartóztatást.

— **Zádor Lajos ünneplése.** A kereskedő társulat választmánya *Kardos László* alelnök elnöklete alatt tegnap délután népes ülést tartott s egyhangu lelkesedéssel elhatározta, miszerint abból az alkalomból, hogy érdeműs elnökét: *Zádor Lajos*t a kereskedő társulat és kereskedelmi tanintézet érdekében kifejtett hasznos és önzetlen munkásságának előismerésül *Apostoli Királyunk* Ő Felsője királyi tanácsossá nevezte ki, december hó 4-én, *Zádor Lajos* érdemeinek méltatása és megörökítése céljából diszkyűlést tart. A társulat alelnöke és titkára által készített tervezet értelmében a diszkyűlésre a városi Tanács valamint a rokonegyesületek, pénzügyintézetek és szövetkezetek is meghívatnak. Gyűlés után az *Arany Bika* szálló disztermében társasbéd lesz.

— **Elhunyt közjegyző.** A közjegyzői kamara egyik legkiválóbb tagja, *Balog Géza* debreceni kir. közjegyző hosszas szenvedés után meghalt. Temetése nagy részvét mellett tegnap délután folyt le, melyen testületileg megjelent a közjegyzői és az ügyvédi kamara is.

— **Villamos vasut Debrecenben.** Debrecen város világitási bizottságának ma délután *Körner Adolf* tanácsos elnöklése mellett ülése lesz, melyen a többi közt a helyi vasut villamossá tételét is tárgyalják.

— **Csicserics alezredes az orosz-japán háborúról.** Tudvalevőleg a közös hadügyi kormány néhány hónap előtt kiküldötte *Mukdenbe* bacsányi *Csicserics Miksát*, a szegedi 46. gyalogezred egyik alezredesét, a kit *Debrecenből* helyeztek át *Szegedre*, hogy az orosz-japán háboru lefolyását tanulmányozza. Néhány hét előtt az a hír terjedt el, hogy az alezredes nemsokára hazajön és újra a 46. gyalogezredhez osztják be. Ez azonban nem fog egyhamar megtörténni. *Csicserics* a napokban levelet intézett egyik szegedi barátjához, a kinek azt írta, hogy egyelőre nem jön haza *Mukdenből*. A sze-

gedi barátja megkérdezte egy levélben az alezredestől, vajjon csakugyan olyan-e a helyzet a haretéren, a mint a lapok írják. *Csicserics* erre röviden a következőt válaszolta: „Csak annyit irhatok, ti nagyon rosszul vagytok informálva.”

— **Vidéki pénzügyintézeti tisztviselők.** A vidéki pénzügyintézeti tisztviselők érdekeik hathatós védelmére országos egyesületet alapítanak, melynek alakuló közgyűlését december 4-én délelőtt tizenegy órakor tartják meg *Budapesten*, a *Royal-szállodában*. Akik az alakulógyűlésen részt akarnak venni, november 28-ig tudassák címüket az előkészítő bizottsággal (*Budapest, V., Báthory-utca 4.*) A bizottság az alakuló közgyűlésen résztvevők számára kedvezményes jegyekről gondoskodik.

— **A kaszinó estélye.** Ellentétben egy helyilap állításával, mintha a kaszinó estélye jövő hó 4-én tartatnék meg, felvagyunk hatalmazva — legilletékesebb forrásból — annak kijelentésére, hogy a kaszinó estélye, mint tervezve is volt, jövő hó 3-án fog megtartatni. A multság egyike lesz a legszebbeknek és legkedélyesebbnek, melyen városunk előkelő társadalma fog részt venni. A tombola pont 9 órakor kezdődik. A tombola tárgyak *Borsos Kata* diszmiáru üzletének kiskatában már most is láthatók. A tárgyak nagyon is értékesek, finomak, melyek csak azt árulják el, hogy a *Kaszinó* gazdájának *Miskolezy Lajos*nak a nemes és szép iránti érzeke van. Tudatjuk még a *Kaszinó* tagjai-
val, hogy tombola jegyek még mindig kaphatók. A *kaszinó* tagjai bizonyára egytől egyig részt fognak venni ezen a multságon, mely nálunk a legelittebb multságok egyike szokott lenni.

— **Kedvezményes utazás Budapestre.** A *Budapesten* rendezendő nemzetközi világitási kiállításra felutazó szakmabeli vidéki iparosok, segédek, tanoncok, iparos segédekül alkalmazottak, kedvezményesen utaznak föl és vissza. A II.-od osztályos III.-mad, a III.-ad osztályban fél III.-ad osztályu jegyet használhatnak. — Az igazolványokat az iparkamara fogja, a közlendő időben kiadni. A kedvezmény dec. 31-ig érvényes. — A kiállításra, mely a szakiparosokra hasznos, tanulságos anyag s gazdag sorozatát tárja elő. fölhívjuk a figyelmet.

— **Teljes tanácsülés.** *Domahidy Elemér* elnöklete alatt a városi tanács ma délelőtt teljes tanácsulést tartott, melyen a december 1-én tartandó közgyűlés tárgyszorozatát készítik elő.

— **A jövő évi nagyvásárok.** Mivel 1905-ben a Sz.-György-napi vásár a keresztény husvét idejére, a Dienes-napi izraelita ünnepre, a *Hortobágyi* vásár *Urnapra* esik, a városi tanács arra kérte a kereskedelmi miniszteriumot, hogy 1905-ben a Sz.-Györgynapi vásár ápril 10—18, a Dienes-napi október 9—17. és a *Hortobágyi* vásár június 23-ikán legyen megtartható.

— **A városi szervező-bizottság** tegnap délelőtt *Domahidy Elemér* főispán elnöklésével ülést tartott. Az ülésen a jegyzőkönyvek felolvasását és hitelesítését végezték.

— **A rabsegélyező-egylet öröme.** A *Debrecen* városi és hajdunegyei rabsegélyező-egyletnek az igazságügyminiszter 4000 korona segélyt engedélyezett. Ezen összegből az egylet 1000 koronát segélyezésre, 3000 koronát pedig a felállítandó rabmenház alapjára fordít.

— **Hatósági értesítés.** A város belterületén egy drb. eben a veszettség megállapítván, az 1888. évi VII. t.-c. 68. illetve a 40,000. sz. földmiv. miniszteri rendelet 189. §-a értelmében az ebek 40 napig megkötve tartandók, vagy pedig harapás ellen biztos szájkosárral ellátva pórászon vezetessenek; az ezen rendelet ellenére szabadon járó ebek kiirtatnak s tulajdonosaik ellen a kihágási eljárás megindíttatik.

— **A Szt.-László-dalegylet estélye** ma este lesz megtartva a vasuti vendéglőben, mely nagyon fényesnek ígérkezik. A szép műsoru hangverseny után tánc következik.

— **Meglopta a nénjét.** Deres Gyula hajdusoboszlói legény, ki most a közösök-nél szolgál, a tavaszon Széll Pálnétól, nagynénjétől az asztal fiókjából ellopott egy selyemkendőt. Ezért a debreceni kir. törvényszék Oláh Miklós bíró elnöklésével Deres Gyulát 14 napi fogházra ítélte.

— **Lopás.** Az Egyháztér 4. számú háznál az éjjel a száritás végett kitett fehérneműeket ellopták s most a rendőrség nyomozza a tettest.

— **A Petőfi Dalkör házi estélye.** December 4-én, vasárnap a Petőfi Dalkör az Arany Bika szálloda dísztermében háziestélyt rendez, melynek műsora a következő: 1. Nyitány. Magyar Testvérek zenekarától. 2. Honvédek csatadala. Huber Károlytól. Előadja a Petőfi dalkör. 3. Ujvárosi nóta. Balázs Kálmán szerzeménye — átirta Alföldi Béla. Előadja a Petőfi dalkör. 4. Költemények. Irta és felolvassa dr. Dóczy Emil, a dalkör ügyésze. 5. Mikor megyek az oltárhoz esküdni . . . id. Abrányi Kornél szerzeménye. Előadja a Petőfi dalkör. 6. Népdalegyveleg. Vásárhelyi sétatéren . . . Selleytől. Zenekli a Petőfi dalkör. A hangversenyt társas vacsora majd tánc követi. Belépti díj személyenként 2 korona, vacsora jegy 1 korona 20 fillér.

— **Részeg bagosiak.** Ugy látszik, hogy a hajdubagosi embereknek nem ízlik az utedni bor és ide jönnek Debrecenbe berugni. Az éjjel két bagosi embert vittek beholt részegen a bűnügyi osztályhoz. Az egyiket Berta Lajost a nagyerdei fürdőháznál találták, a másikat, Verendi Sándort a Miklós utcán szedték fel a földről. Mindkettőt szabadjegyvel küldik haza.

x **Ma, szombaton** este az Emke kávéházban a 39. gyalogezred zenekara hangversenyt tart. Belépő díj nincs. Kezdeté este 8 órakor. Kitűnő italok, hideg buffet. Pontos, figyelmes kiszolgálásról gondoskodik és számos látogatást kér Kiss Adolf kávé.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképész festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujjalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kiakatban.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene

A Budapesti Leány Egyesület karácsonyi kiállítása.

Van Budapesten egy egyesület, melynek szerényhangzásu neve igen sok törekvést, igen sok munkakedvet, sőt fiatal éveire való tekintettel azt mondhatni, hogy igen sok eredményt is rejtget. A *Budapesti Leány Egyesület* az, mely mint egy három évvel ezelőtt alakult arra a célra, hogy tehetséges uri leányok nyújtásnak módját a szegény leányoknak önmálló életpálya teremtsére. Nem feminista egyesület a szó szorosabb értelmében, nincsennek utópisztikus céljai, csak éppen kenyeret akar juttatni azoknak, kiktől a sors megtagadta még a kenyér keresés eszközeinek a megszerzését is.

Kenyeret és nem alamizsnát. Nem az éhség pillanatnyi kínját akarja csillapítani, hanem saját lábára akarja segíteni a szegényt. Így ma már több mint százra rug azoknak a rossz sorsban született leányoknak a száma, kiket az egyesület különböző életpályákon neveltet. Vannak közöttük, kik szabónőnek, varrónőnek, hivatalnoknak, de vannak olyanok is, kik orvosnak, tanárnak stb. készülnek. A vidékről a fővárosba szakadt tanuló leányok elhelyezéséről gondoskodik részben teljesen ingyen, részben fedezve a fentartási s tanulási költségek egy részét.

S egy távoli, ha nem is a közel jövőben megvalósítható, de idővel bizonyára elérhető vágya az egyesületnek egy állandó leány otthon megeremtése az ilyen vidékről a fővárosba szakadt leányok számára, a hol azok ellátást, s felügyeletet találnának. Az egyesület vagyoniának, sajnos elég fogyatékos jövedelmének szaporítására a karácsonyt megelőző héten vásárt rendez a fő-

városban. Magyar Vásárt. Eladásra kerülne ezen a vásáron mindaz, a mi magyar kéz, a magyar urleány kezének munkája. Helyet találna ezen a vásáron épügy az újabb fajtájú magyaros kézi munka s a régi magyar kézi munka kópiaja, mint az, amely nem magyar ugyan, de Magyarország egyes vidékein divatos, a melyek tehát mégis hozzáfűz egy szál a magyarsághoz.

Helyet csinálnának a különböző vidéki népviseletbe öltöztetett bábuk, bábuszobák, játékszerek, rajzok és festmények, amatőr fényképek, használati és dísz tárgyak, képkeretek, szivartárcák, dobozok stb. stb. Már ebből a rövid s csak példálódzó felsorolásból látni való, milyen tere nyílik itten hölgyeinknek nemcsak a jótékonyág gyakorlására, de izlésük, tehetségük kimutatására is. A Budapesti Leány Egyesület vezetősége azért sok bizalommal fordul asszonyainkhoz és leányainkhoz járuljanak egy egy saját készítményü tárgygyal a karácsonyi vásár sikeréhez. Bármily csekély adományt szívesen fogad az egyesület. A kik épenséggel semmi hajlandóságot nem éreznek magyar izlésü tárgyak készítéséhez, más fajtájukat is küldhetnek, melyek a kiállítás egy külön osztályában fognak elhelyezésre kerülni.

A beküldött tárgyakat művészekből álló zsüri bírálja meg, s a kiválóbbakat díjakkal és oklevelekkel fogja kitüntetni. A vidékről beérkező tárgyak számára az egyesület külön díjakat állapított meg, melyekre csakis vidéki hölgyek pályázhatnak. A tárgyak a készítő nevével ellátva f. é. dec. 12-ig beérőleg a *Budapesti Leányegyesület címére* (V. Zrinyi u. 7.) küldendők. Részletes felvilágosítással szívesen szolgál az egyesület.

S Z I N H A Z.

* **Enyingi Török Bálint és a Csokonai-kör.** Enyingi Török Bálint vasárnapi előadása iránt a Csokonai-kör is nagyobb érdeklődést tanusít. Szathmáry Zoltán e művet ugyanis a Csokonai-kör megjutalmazta az 1904. évre hirdett Telegdi Kovács-féle drámai pályázaton 400 koronát ítélte a részére. — Csak természetes tehát, hogy a Csokonai-kör is érdeklődéssel tekint a vasárnapi est elé. A mint értesülünk, a Csokonai-kör elnökén, Géresi Kálmánon kívül a körnek több választmányi és rendes tagja fog megjelenni *Enyingi Török Bálint* első előadásán.

T Á V I R A T O K.

Beszámoló.

Nyiregyháza, november 25. A szabóles-megyei szabadelvü párt végrehajtó bizottsága nov. 27-én, vasárnap, Nyiregyházán a Koronaszálloda nagytermében délelőtt 10 órakor gyűlést tart, a melyen dr. Mandel Pál orsz. képviselő a politikai helyzetet fogja ismertetni.

Az osztálysorsjáték huzásai.

Budapest, nov. 25. Az osztálysorsjáték mai huzásán a következő számok huztak ki:

10000 koronát nyert: 57566.
2000 koronát nyertek: 78748 92253,
1000 koronát nyertek: 15117 27179 27878.
500 koronát nyertek: 79294 84484.
300 koronát nyertek: 15535 19901 23470 34085 40230 41831 58304 60529 87536.

Japán-orosz háboru.

Pétervár, nov. 25. Minden eddigi hírrel ellentétben itt biztosra veszik, hogy Port-Artur még igen sokáig tarthatja magát, sőt megvannak győződve arról, hogy a balti flotta idejében érkezik még a keletázsiai vizekre, hogy Port-Arturt felszabadítsa. Egy Askrebkin Sorlgus nevi kirugdos Port-Arturból Pétervárra érkezett és csodálatokat beszél Stössel tábornoknak és feleségének hő-

siességéről. A tábornok — ugymond — Port-Artur lelke. Mikor alszik, vagy mikor pihen, arról senkinek sincs sejtelme. Mindig az előtérben van, mindig nyugodt és mindig céltudatos, Eleinte nem volt kedvelt egyéniség a helyőrség katonái és tisztikara előtt, mert nagyon szigorúnak látszott. Ma azonban mindenki kész az életét is feláldozni érte. Sokszor kéri őt, hogy kimélje magát. Erre ő csak mosolyog és kezével elutasító mozdulatot tesz. A tábornok feleségét általában, Port-Artur őrangyalának nevezik. Minoig a sebesültek ápolásával foglalatoskodik; gyászolja a halottakat; leveleket ír a hozzátartozóinak és sokat foglalkozik a gyermekekkel, akik Port-Arturban vannak. S mind-ezt szintén nyugodtan végzi, mialatt egyik golyó a másik után zug el a levegőben a fülei mellett.

London, nov. 25. Port-Arturból jelentik, hogy a helyőrség nélkülözései egyre elviselhetetlenebbek. A nyolcezer katona közül alig másfélezernek van téli ruhája, a többi nyári zubbonyokban kinlódik a kegyetlen hidegben. A folytonos ágytüzelésből tömérdek ember nehéz szembetegséget kapott. Október 20-tól november 12-ig kétezer embert temettek el. A város csupa rom, az arzenál kőhalmaz s a kikötőben álló hajók tele vannak sérülésekkel.

Mukdenből ellentmondó hírek érkeznek. Az egyik szerint mindkét sereg elhatározó ütközetre készül, a másik azt jeleni, hogy csak a tűzérsegek tüzelnek egymásra. A tűzérsegek harcának a lőcélja, hogy maszkirozzák a seregek mozdulatát. Mindegyik fél azt szeretné, ha a másik támadna.

London, nov. 25. Mukdenből, a keleti hadsereg főhadiszállásáról jelentik, hogy az orosz csapatok folyton állandó felderítő szolgálatot tesznek. A japánok ismét ostrom alá vették a Putilovdombot, de az oroszok a japánokat bajonettel visszaverték. Az ütközet igen heves volt és mindössze hat pereig tartott. — Az oroszok harminc embert vesztek.

London, nov. 25. Az oroszok legújabb 1300 millió frank kölcsönt akarnak felenni. A kölcsön teljesen biztosítva van.

Leugrott a toronyból.

Hajdunánás, november 25. Hajdunánásról írják: Mocsár Bertalan hajdunánási cigány, kinek felesége betöréses lopás miatt börtönbe került és ott öngyilkossá lett, felesége utáni bujában a ref. templomtoronyba ment és ott mikor harangozni kezdtek estére, leugrott a torony ablakából s azonnal szörnyethalt.

Chile.

Santiago, de Chile, november 25. A chilei kormány az inquituei porui konzul megbízólevelét visszavonta, mert a konzul olyan egészségi bizonyítványokat állított ki, a melyekben a fekélyes pestis megjelölése szerepel. Az Egyesült-Államok konzulja, a kit időben megbíztak Peru érdekeinek védelmével, megtagadta a megjegyzés nélkül való egészségügyi bizonyítványok kiállítását. Ez ellen a chilei kormány táviratilag tiltakozott Wshingtonban, mert iquiquet hivatalosan nem jelentette ki pestisveszélyesnek.

Palack-kartell.

Berlin, november 25. Németországnak majdnem valamennyi palackgyárosa, kik évenként öt millió üvegnél többet gyártanak, szövetséggé tömörült, melynek célja az árak és a termelés szabályozása. A kevés kimaradtoknak, ki az összes német termelés öt százalékát képviselik, december 15-ig szabadságukban áll a belépés. A szövetség elhatározta, hogy a mérsékelt árak politikáját fogja folytatni.

A meghamisított beszéd.

Belgrad, nov. 25. A szerb sajtó nagy haraggal támad a Neue Freie Presse-re, a mely Pasies miniszterelnöknek a szkupstinában mondott beszédét meghamisítva közölte. A bécsi lap ugyanis a beszédnek azt

a részét, amely Szerbia és Bulgária viszonyáról szól, teljesen kiforgatta az értelméből, amit meg is változtatott. — A lap belgrádi tudósítója Balnosics, a szerb sajtóiroda főnöke.

Az Elpis gőzös katasztrófája.

Athen, november 25. Az Elpis nevű görög sztimer felkeresésére fordított minden fáradság hiábavaló maradt. Most már biztosra veszik, hogy a hajó elveszett. Mintegy hatvanan pusztultak el. Pireuszban nagy az izgatottság.

Budapesti gabonatózsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, nov. 25.

Buzakinálalmérsékelt, vételkedv gyöngé, Lanyha irányzat mellett 15,000 métermázsa került forgalomba, közben 10 fillérrel olcsóbb árakon. Egyébb gabonaneműek közül rozs. zab és tengeri 5 fillérrel olcsóbb. — Idő hideg.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Elárult hivatalos titok.** Tegnapelőtt a Magyar Esti Lap egy kis statisztikai táblázatot közölt arról, hogy az ország különféle nemzetiségű lakosai közül hány választó van s viszont hánynak nincsen választójogosultsága. A pontos számszerinti adatokkal közzétett közlemény miatt az ügyészség megindította ismeretlen tettes ellen az eljárást hivatali titok elárulása miatt, egyben pedig a nevezett lap szerkesztőségében a rendőrség a cikk eredeti kéziratának felfedezése végett házkutatást tartott. A nagy apparátussal foglalkoztatott nyomozat eredménye az lett, hogy a budapesti rendőrség letartóztatta Huskó Pál statisztikai hivatali diurnistát, a ki beismerte, hogy a választók összeírásáról szóló számszerű kimutatás az ő indiscretiója folytán került a nevezett estilaphoz.

§ **Megrágalmazott csendőr.** Ez év június havában Zámodits János püspökkladányi téglagyáros munkásai zavarogni kezdtek, mire a csendőr őrzetűhöz ment, akitől segítséget kért. Kérelmének a csendőrőrs szerint nem volt elfogadható alapja és, azt megtagadta. Zámodits erre dühösen kikelt a csendőrőrsvezető ellen és a feljelentés szerint azt Marszhovszky Jánossal együtt tetleg bántalmazta is. Zámodits ellenben ép az ellenkezőjét állította, azt ugyanis, hogy őt verték véresre a csendőrök, két napig éhen-szomjan tartották a fogdában, majd beszállították Debrecenbe az ügyészséghez, ahol azonban Galánfi János ügyész rögtön szabadlábra helyezte. Zámodits ezután feljelentést tett Németh Pál csendőrőrs ellen a belügyminiszternél és a szárnyparancsnokságnál. Fegyelmi eljárás alá vonták ugyan Németh Pált, de bizonyítékok hiányában, megszüntették ellene a fegyelmit és utasították, hogy Zámoditsot hatóság előtti rágalmozásért fogja perbe. Tegnapra volt kitűzve ez ügyben a tárgyalás, melyet azonban Dr. Kardos Samu védő előterjesztésére a bíróság elhalasztott, a bizonyítás kiegészítése miatt.

§ **Elítélt óras.** A múlt év szeptemberében történt, hogy Gasparik Antal óras nyilvántartó közleményben és egy általa kibocsátott röpiratban olyan becsúszásokat használt Varga Lajos dr. ügyvéd ellen, hogy a közlemény miatt Varga dr. sajtópert indított Gasparik ellen. A debreceni kir. törvényszék mint sajtóbíró Kerekes bíró elnöklete alatt tegnap tartotta ebben az ügyben a főtárgyalást. Vargát Osváth dr. képviselte, Gasparik maga védte magát. A kir. törvényszék Gasparikot rágalmozásban és nyomtatvány utján elkövetett becsületsértésben bűnösnek találta és összbüntetésül 14 napi fogházra ítélte. Az ítélet ellen Gasparik fellebbezett.

Kiadó lakások

modern berendezéssel

egy 6 szobás (fürdőszoba és mellékhelyiségek) és egy garcon 2 szobás (elő és fürdőszobával)

1905. Május

I től

Dégenfeld téren levő új emeletes épületben.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudani, hogy 20 év óta a debreceni piacon fennálló

butor-üzletemet

a mai kor igényeinek megfelelően megna gyobbitottam, valamint egész modern gőzerőre berendezett

butor-gyárat

létesítettem és ezáltal abban a kellemes helyzetbe jutottam, hogy igen tisztelt vevőimnek minőség, ízlet és ár tekintetében, előnyösebben mint bárhol, kiszolgálhatom és a versenyt bárkivel könnyen felvetem.

Egyszersmind felhívom a n. é. közönséget saját érdekében kintinó gyártmányu butoraim megtekintésére, valamint szabadalmazott ebédő és más asztalaimra, melynek minden lapja egészen kemény tömör fából, 244 darabból van összeállítva és ezáltal minden vetemedés hasadás vagy furnir-lepattogzás teljesen ki van zárva.

Tisztelettel

KILLER EDE

butorgyáros, csász. és kir. udvari szállító Debrecen. Asztalos segédek kerestetnek.

Nagy raktár.

• Szőnyeg, •
• Függöny, •
• Butorszövet, •
• Linoleum, •
• Bőrvászon, •
• Ágy és Asztalterítő,
• Flannel takaró,
• Pokróc, •
• Paplan és Matracokból

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utóda cégnél
Kistemplombazár.

M. Á. Vasutak

menetrendje

1904. október hó 1-től.

Debrecenből indul:

Budapest felé (vegyesvonat) —	d. u.	3	30
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	16
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel	8	57
Budapest—Nagyvárad felé —	d. u.	12	07
Budapest—Nagyvárad felé —	este	10	31
P.-Ladány—Nagyv. mind. kedd	d. e.	11	12
Csak P.-Ladányig — — —	estel	8	10
Csak P.-Ladányig motor menet	reggel	5	08
Szatmár—M.-Sziget felé —	d. u.	3	56
Csak Szatmárig (gyorsvonat) —	d. u.	6	51
Csak Szatmárig teher v. sz. sz.	este	7	56
Szatmár—M.-Sziget felé —	éjjel	2	50
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	27
Csak Szatmárig — — —	reggel	5	10
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	8	13
Miskolc—Kassa felé — — —	este	6	56
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f.	d. u.	4	11
Csak Nyiregyházaig — — —	d. u.	12	19

	m. á. vasutól	reggel	5	35
	vásártérről —	reggel	5	44
	m. á. vasutól	reggel	8	09
	vásártérről —	reggel	8	16
H.-Böszörmény	m. á. vasutól	d. e.	11	07
B.-Sz.-Mihály	vásártérről —	d. e.	11	16
	m. á. vasutól	d. u.	4	25
felé	vásártérről —	d. u.	4	33
	m. á. vasutól	d. u.	12	11
	vásártérről —	d. u.	12	21
	m. á. vasutól	este	6	46
	vásártérről —	este	6	53

F.-Abony felé m. á. vasutól —	reggel	4	36
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4	56
O.-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4	06
O.-Kócs—Polgár felé vásártérről	d. u.	4	23
Derecske—N.-Léta felé — —	reggel	9	35
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4	31

Budapestre érkezik:

A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 07 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31 p.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor ind. gy. v.	este	9	35

Bpestről Debrecenbe indul:

A d. u. 12 ó. 06 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—
Az este 6 ó. 41 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	—
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	05
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v. (P.-Ladányig gy. v. átállással)	este	9	15

Debrecenbe érkezik:

Budapest felől (személyvonat)	d. u.	3	29
Budapest—Nagyvárad felől gy v	este	6	41
Budapest—N.-várad felől —	éjjel	2	24
Budapest—Nagyvárad felől —	d. u.	2	15
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7	45
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	5	10
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	46
Szatmár—M.-Szigetről — — —	d. e.	11	37
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat)	d. u.	3	55
Csak M.-Szigetről — — —	este	10	21
Szatmár felől — — —	este	6	40
Csak Szatmárról — — —	reggel	8	30
Kassa—Miskolc felől — — —	d. e.	11	31
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	este	7	50
Csak Nyiregyházaól — — —	d. u.	3	48
Kassa—Miskolc felől — — —	reggel	7	33

	vásártérre —	reggel	7	40
	mávasuthoz —	d. e.	11	22
	vásártérre —	este	11	06
B.-Sz.-Mihály	mávasuthoz —	este	6	12
	vásártérre —	este	6	51
H.-Böszörmény	mávasuthoz —	este	9	57
	vásártérre —	d. u.	8	46
felől	mávasuthoz —	d. u.	1	52
	vásártérre —	d. u.	3	98
	mávasuthoz —	d. u.	3	34

F.-Abony felől vásártérre —	d. u.	5	35
F.-Abony felől mávasuthoz —	d. u.	5	45
O.-Kócs—Polgár felől vás. térre	reggel	7	44
O.-Kócs—Polgár felől máv.-hoz	reggel	7	54
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7	15
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	3	13

Szőlőoltványok,

Amerikai alanyon készült legkiválóbb esemege- és borfajokból, teljesen fajtisztán, tökéletesen forrott dus gyökérzetű példányok, szokványminőségben, mérsékelt árakon, őszi vagy tavaszi szállításra megrendelhetők a

Küküllőmenti Első szőlőoltványtelepnél Medgyesen (N.-Küküllő-megye)

Tulajdonos: **CASPARI FRIGYES**

okleveles szőlész, az erdélyrészi sz. gazdasági egyesület szőlészeti és borászati szakelőadója, Barbu A. Stirbey herceg romániai szőlőtelepeinek igazgatója, Nagy-Küküllő vármegye volt szőlészeti biztosa stb.

Lugasszőlő-oltványok szintén mérsékelt árakon!

Készlet 3 millió. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Oltványaim az idén szebben fejlődtek mint valaha, mert a szár az időszak alatt 4 nagy vízmű által naponta 2 millió liternél nagyobb vízmennyiséggel lettek öntözve

Üzletáthelyezés.

Tisztelt vevőink és a t. közönség szives tudomására hozzuk, hogy

könyv-, papir- és zeneműkereskedésünket

a modern igényeknek megfelelően tetemesen megnagyobbítva a

Kossuth-utca 11. számú házba (Zádor ház)

egyenesen e célra átalakított fényes helyiségbe helyeztük át. Ezen üzlet-helyiségünk megtekintésére — mely csaknem látványosság számba megy — tisztelettel kérjük fel tisztelt vevőinket.

Kiváló tisztelettel

HEGEDÜS S. és SÁNDOR I.

előbb **László Albert és Társa**

DEBRECENBEN,

Kossuth-utca 11.

Főpiac utcai üzlethelyiségünk kiadó!

A Dr. Borsos-féle

Hajszesz Hajkenőcs

biztosan megszünteti a haj hullását, a hajvégek megtörését, a haj molyosodását. — Teljesen ártalmatlan. — Elősegíti a haj növést és annak színét nem változtatja meg.

1 üveg Hajszesz ára 1–2 korona
1 tégely Hajkenőcs ára 1 korona

Kapható:

MIHALOVITS J. gyógyszerésztárában

DEBRECEN, Főtér 31. sz.

Védjegy: „Horgony“.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult kőzvérségnél, csúznál és meghűléseknél bedörzsölésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és újszólván minden gyógyszerésztárában kapható. — Főraktár: **Török József gyógyszerésznél, Budapeston.**

Richter gyógyszerésztára az „Arany orosiánher“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Az üzletteljes felosztása miatt

hatóságilag engedélyezett

VÉGKIÁRULÁS.

Szifft Aladár

Piac-utca 24.

Női Ruha Szövetek 1 mtr. 20 kr.-tól teljebb,
Zérna Pique és Velour Barchetek 2 mtr. 18 kr.-tól teljebb, Stefani Karton 1 mtr. 20, Diana 1 mtr. 27, Atlas Satén 1 mtr. 30, Ruha Zefir 1 mtr. 23, Selyem Batiszt 1 mtr. 40, Himzett Moul 1 mtr. 38, Szövött bélés és rövidárak, Selyem Cachemir és mosó fejkendő, Ágyterítők, Abrosz, Női, térfi és gyermek téli keztyük, térfi Nyakkendő

Az áruk minden áron

végkiárusítottak

Szifft Aladár, Piac-utca 24. sz.

AZ üzlethel iség kiadó.

Fenáll 22 éve

Legmagasabb helyről
kitüntetve 1890 ben.

Legnagyobb Legrégibb és Legszolidabb
órás ékszerész üzlet Dereczenben

a Löfkovits Arthuré

Főpiac a posta mellett

MENYASSZONYI ÉKSZEREK ÉS KELENGYÉK

Legolcsóbban legizlésteljesebben szállítanak. Megnagyobbított aranyműves és vésnöki műhelyeimbe minden javítás átalakítás és új minta legmegbízhatóbban és legolcsóbban vitetik ki.

Állami ezüst érem.

II. Vilmos német császár által kitüntetve
1901. ben.

MAGYAR REGÉNYIRÓK.

Megjelent az első sorozat. Tartalma:
Csiky Gergely: Az Atlasz család. Illusztrálta Neogrády Antal.
B. Kemény Zsigmond: A rajongók. Két köt. Illusztr. R. Hirsch Nelli.
Pálffy Albert: Esztike kisasszony professzora. Illusztr. Márk Lajos.
Vadnai Károly: A kistündér. Illusztrálta Nagy Sándor.

A legértékesebb magyar regények

egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti:

MIKSZATH KÁLMÁN

a ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját — a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását — öleli fel.

AZ IRÓK NÉVSORA.	Baksay Sándor	Dóei Lajos	Iványi Ödön	Nagy Ignác	Tolnai Lajos	AZ IRÓK NÉVSORA.
	Benickyné Bajza Lenke	B. Eötvös József	Jókai Mór	Pálffy Albert	Vadnai Károly	
	Beöthy László	Fáy András	B. Józsika Miklós	B. Podmanický Frigyes	Vas Gereben	
	Beöthy Zsolt	Gaál József	Justh Zsigmond	Pulszky Ferenc	Verseghy Ferenc	
	Bródy Sándor	Gárdonyi Géza	B. Kemény Zsigmond	Rákosi Jenő	Werner Gyula	
	Csiky Gergely	Gyulai Pál	Kuthy Lajos	Rákosi Viktor	Wobl Stefanie	
	Degré Alajos	Hercegh Ferenc	Mikszáth Kálmán	Toldy István		

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráció külön diszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom, famentes papiros.

Diszkrét izlésű, diszes bekötési tábla.

MEGRENDELŐ-JEGY.

A cégtől
ezennel megrendelem a
„MAGYAR REGÉNYIRÓK“
című gyűjteményes vállalat hatvan kötetét, vászonkötésben 300 kor.-ért:
a) négy koronás havi részletfizetés mellett,
b) félévenként fizetendő 25 kor. utánvét mellett.

A nem kívánt módzat törlendő.

Tudomásul veszem, hogy a fenti műből 1904. szeptember hótól kezdve félévenként egy-egy 5 kötetből álló sorozat jelenik meg. A részletek az első szállítástól kezdve minden hó 1-én a fenti cégnél
fizetendők be mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítő nincs.
A részletek be nem tartása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a teljes vételár esedékessé válik. Az első részlet utánveendő.
Szóbeli megállapodások érvénytelenek.

Lakhely és kelet:

Név és állás:

A „Magyar Regényírók“

minden művelt magyar uri család örökbecsű könyvtára. A hatvan kötet félévenként öt kötetes sorozatokban jelenik meg. Az első öt kötet most hagyta el a sajtót.

A 60 kötet ára előkelő kötésben **300 kor.** Törleszthető havi **4 koronás** részletekben is. Megrendelhető a mellékelt rendelő-jegy felhasználásával bármely könyvkereskedés útján — Részletes prospektust kívánatra készséggel küld a kiadó intézet.

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda